

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/110/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7622204938
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7622204938.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej v právnej veci maloletého dieťaťa: R. H., V.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T. V. L., dieťa rodičov: matka V. L., V.. XX.XX.XXXX, P. Q., K. XXXX/X, právne zastúpená: AK Berčo s.r.o., so sídlom J. Hanulu 19, Spišská Nová Ves, a otec B. H., V.. XX.XX.XXXX, P. X. XXX, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou - Ján Buroci, s.r.o., so sídlom Za Šestnástkou 17, Spišská Nová Ves, v konaní o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 15P/245/2022-109 zo dňa 3.8.2023 takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I., II., IV. a V.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je zmena úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na návrh otca, ktorý žiadal zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti, zaviazat' matku prispievať na výživné a styk matky s maloletým dieťaťom neupraviť.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Spišská Nová Ves ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Návrh otca na zmenu výchovného prostredia zamieta.

II. Mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 4P/129/2021 - 77 zo dňa 21.7.2021 v časti úpravy styku otca s maloletým R. H., V.. X.X.XXXX, tak že:

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. R. každý pondelok v čase od 14.30 hod do 19.00 hod, a to tak, že otec si mal. dieťa v stanovený čas prevezme zo zariadenia materskej školy, ktorú navštevuje a následne ho odovzdá matke v mieste jej bydliska.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým R. každý párný víkend v piatok v čase od 14:30 hod., kedy si ho prevezme v materskej škole, ktorú maloletý navštevuje do nasledujúceho utorka do 7:30 hod., kedy ho odovzdá do materskej školy, ktorú maloletý navštevuje.

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. R. H., V.. X.X.XXXX, v čase letných prázdnin v mesiacoch júl a august prvý párný týždeň od pondelka daného týždňa od 9.00 hod., kedy si otec dieťa vyzdvihne v mieste bydliska matky do utorka nasledujúceho týždňa do 19.00 hod., kedy otec maloletého odovzdá matke v mieste jej bydliska

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. R. H., V.. XX.XX.XXXX počas jarných prázdnin, a to prvé dni prázdnin, pričom v čase od 09:00 hod. prvého dňa prázdnin si otec maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky a v čase 19:00 hod. tretieho dňa prázdnin otec maloletého odovzdá matke v mieste bydliska matky. Matka je povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. R. H., V.. XX.XX.XXXX počas jesenných prázdnin, a to prvý deň prázdnin, pričom v čase od 09:00 hod. prvého dňa prázdnin si otec maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky a v čase 19:00 hod. toho istého dňa otec maloletého odovzdá matke v mieste bydliska matky. Matka je povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. R. H. V.. XX.XX.XXXX každý rok odo dňa 25.12. do 27.12. a to tak, že otec si mal. dieťa 25.12. v čase 9:00 hod stanovený čas prevezme pred bydliskom matky a matka v stanovený čas a na stanovenom mieste mal. dieťa riadne pripravené na styk s otcom tomuto odovzdá a následne ho otec dňa 27.12. v čase 19:00 hod. matke v jej mieste bydliska odovzdá.

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. R. H., V.. XX.XX.XXXX počas veľkonočných prázdnin, a to prvé tri dni prázdnin, pričom v čase od 09:00 hod. prvého dňa prázdnin si otec maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky a v čase 19:00 hod. tretieho dňa prázdnin otec maloletého odovzdá matke v mieste bydliska matky. Matka je povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.

III. Mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 14P/53/2020 - 155 zo dňa 15.12.2020 v časti úpravy rodičovských práv a povinností k mal. R. H., V.. X.X.XXXX, tak že:

Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

IV. V prevyšujúcej časti návrh otca ohľadne styku s maloletým R. H., V.. X.X.XXXX zamietla.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 28 ods. 1, § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Na základe takto vykonaného dokazovania pri vyhodnotení dôkazov a tvrdení účastníkov konania, súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi CMP podľa čl. 10 ods. 1 CMP zamietol I. výrokom návrh navrhovateľa o zmenu výchovného prostredia (zverenie do osobnej starostlivosti otca, resp. striedavej starostlivosti oboch rodičov) z dôvodu, že počas súdneho konania nevyšli najavo tak závažné skutočnosti, ktoré by to odôvodňovali. Nebolo preukázané, že matka svoju starostlivosť zanedbáva, resp. že vystavuje maloleté dieťa svojim konaním alebo nekonaním nebezpečenstvu na zdraví, živote. Taktiež sa nepreukázalo užívanie alkoholu u matky, ktoré by niekedy ohrozilo riadnu výchovu dieťaťa. Naopak o maloleté dieťa je zo strany matky náležite postarané, má zabezpečenú riadnu stravu, ošatenie, bývanie. Zdravotný stav dieťaťa sa počas starostlivosti matky nezhoršil. Je potrebné dodať, že matka má v starostlivosti aj ďalšie dieťa ohľadom, ktorého starostlivosti neboli zaznamenané žiadne negatívne správy. Z týchto dôvodov bolo potrebné takýto návrh otca zamietnuť a to aj vzhľadom na záujem dieťaťa, ktoré je dlhodobo v starostlivosti matky, má tam vybudovaný svoj domov, bezpečie a bezdôvodná zmena výchovného prostredia by mohla mať na psychiku dieťaťa zlý vplyv a to vzhľadom na jeho nízky vek, kedy dieťa citlivo vníma a prežíva každú životnú situáciu. Okrem iného maloletý žije dlhodobo v spoločnej domácnosti so svojim nevlastným bratom T., s ktorým má vybudovaný súrodenecký vzťah a ich potencionálne odlúčenie vo forme navrhovanej otcom, by viedlo k roztrhnutiu týchto väzieb. Vzhľadom na vykonané dokazovanie bolo potrebné styk maloletého dieťaťa a otca rozšíriť v čo najširší možný rozsah.

5. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

III. Obsah odvolania otca a vyjadrení k odvolaniu

6. V zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec, proti výrokom I. a IV. Namietal, že súd zmenu výchovného prostredia zamietol. Otec počas súdneho konania predložil súdu zvukovú nahrávku, na ktorej dieťa uvádza, že matka ho bila a dokonca mala ísť krv. Následne súd zamietol i návrh na pribratie psychológa, ktorý mal preskúmať osobnostné črty rodičov a zistiť, či si to dieťa vymyslelo alebo je to pravda. Otca tak postavil pozície, že neprijal jeho návrhy na dokazovanie a konštatoval, že nebolo preukázané porušenie povinnosti starostlivosti zo strany matky. Súd tiež nevykonal dôkaz prehratím zvukových nahrávok. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutej časti a vrátil vec súdu na ďalšie konanie.

7. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, s odôvodnením rozsudku sa stotožňuje, má za to, že maloletý R. a rovnako jeho rodičia potrebujú, aby sa situácia medzi nimi stabilizovala a nežili prakticky v neustálych súdnych sporoch. Podľa jej názoru neexistuje dôvod, aby bol maloletý podrobovaný vyšetrovaniam a tlaku zo strany otca, že musí na dotazy otca hovoriť o matke. Matka sa o neho príkladne stará, pričom práve otec sa pokúša neustálym vedením súdnych sporov zneprijať život matke a nevedomuje si, že tým škodí dieťaťu.

8. Kolízny opatrovník navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

9. Matka v ďalšom vyjadrení zdôraznila, že sa nevie ubrániť dojmu, že podávanie návrhov zo strany otca, či už vo veci samej alebo na nariadenia neodkladného opatrenia, smeruje k tomu, aby otec dostal matku do psychickej nepohody, pričom absolútne mu nejde o kontakt s dieťaťom. V zmysle neodkladného opatrenia nariadeného odvolacím súdom dňa 16.11.2023 bolo umožnené stretnutie otca s maloletým R., pričom dňa 24.11.2023 večer otec matke telefonoval, že po maloletého nepríde a neprišiel. Sám sa tak zbavil možnosti osláviť svoju svadbu so synom. Je zjavné teda, že jeho záujem o maloletého nie je prioritný, konanie svedčí o nevyzretosti otca, ak sa najskôr domáha jeho kontaktu so synom v zmysle neodkladného opatrenia, ak mu súd sčasti vyhovie, následne na poslednú chvíľu oznámi, že toto právo nevyužije. Ďalej matka zdôraznila, že otec ani zďaleka nevyužíva právo na styk s dieťaťom. Otec po syna viac nechodí ako chodí, navyše, ak nepríde, dá to matke vedieť v zásade na poslednú chvíľu, aby si matka nemohla zariadiť program, a teda sa nemôže spoľahnúť na to, že otec sa o syna postará. Otec je schopný v piatok o 11.30 hod. oznámiť matke, že R. zo škôlky o 14.30 hod. nevyzdvihne. Zároveň matka v uvedenom vyjadrení podala návrh na zvýšenie výživného.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku v jeho napadnutej časti podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

11. Predmetom konania je rozhodovanie o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním vo výroku I. zamietol návrh otca na zmenu výchovného prostredia, vo výroku II. upravil stretávanie otca so synom, vo výroku IV. zamietol návrh otca na úpravu styku v prevyšujúcej časti. Odvolacie dôvody otca smerovali proti zamietnutiu jeho návrhu na zverenie syna do jeho starostlivosti. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predostreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre zamietnutie návrhu otca

na zmenu výchovného prostredia a s tým súvisiace výroky II., IV. o úprave styku otca so synom a závislý výrok V. o trovách konania.

12. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003). Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení, skutkový (skutočný) stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným. Napokon je potrebné dodať, že terajšia právna úprava vyplývajúca z Civilného sporového poriadku, konkrétne z ust. § 387 ods. 3 umožňuje odvolaciemu súdu zaoberať sa vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, z čoho vyplýva, že zákonodarca čiastočnú neodôvodnenosť rozhodnutia nepovažuje za takú vadu konania, ktorá by účastníkom konania odnímalala možnosť konať na súde, a to obzvlášť s poukazom i na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku, v rámci ktorého odvolací súd nie je viazaný jednak odvolacími dôvodmi a ani rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

13. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovacím rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku prvej inštancie, s ktorým tvorí jeden celok (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/40/2018 zo dňa 18.07.2018).

14. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Súd prvej inštancie je vo svojej rozsiahlej a zrozumiteľnej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty otca maloletého syna v odvolaní.

15. Otec sa domáha zverenia dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti a chce preukázať nekompetentnosť matky, čo sa odzrkadlilo na mal. R.. Otec svoju odvolaciu argumentáciu vo vzťahu k zamietnutiu jeho návrhu na zmenu výchovného prostredia maloletého postavil na svojom presvedčení, že ak by súd prijal jeho návrhy na dokazovanie, bolo by preukázané porušenie starostlivosti zo strany matky.

16. Pokiaľ otec poukazoval na nevykonanie dôkazov (najmä prehratím zvukových nahrávok, pribratím psychológa), odvolací súd môže len zdôrazniť, že dôkazy, ktoré súd považuje pre svoje rozhodnutie za významné (zvyšné dôkazy, ktoré považuje za nedôležité, nepodstatné, duplicitné, neplatné resp. neúčinné, nevzťahujúce sa k veci vytriedi a nehodnotí) súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, pričom jeho hodnotiacia úvaha musí zodpovedať zásadám logiky, vychádzať zo zisteného skutočného stavu veci, musí byť preskúmateľná odvolacím súdom. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že sa uvedeným postupom pri hodnotení dôkazov riadil. Pokiaľ súd prvej inštancie niektoré z návrhov na vykonanie dokazovania považoval za nesúvisiace s danou vecou, nadbytočné, nemajúce pre vec význam, resp. preukazujúce nesporné tvrdenia alebo už preukázané skutočnosti, bolo legitímnou možnosťou súdu prvej inštancie tieto dôkazy vytriediť a nehodnotiť ich. Navyše súd riadne zdôvodnil, prečo nepotreboval dopĺňovať dokazovanie (bod č. 6. odôvodnenia). Odvolací súd konštatuje, že súd zdôvodnil, prečo zamietol ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, z uvedených dôvodov považuje tieto námietky otca za nedôvodné.

17. Ani odvolací súd nepovažoval za potrebné dopĺňovať dokazovanie, pretože skutočný stav zistený súdom prvej inštancie bol dostatočný pre prijatie rozhodnutia o najvhodnejšej úprave výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. synovi. Odvolací súd konštatuje, že vyjadrenia účastníkov konania zisťoval súd prvej inštancie priebežne a odvolací súd má za to, že ich ďalší výsluch nie je potrebný aj vzhľadom na ich vzájomný konflikt a napätie, ktoré vyvolávali vzájomné jednotlivé vyjadrenia. Odvolací súd v tomto smere uvádza, že vzhľadom na dĺžku konania a doposiaľ vykonané rozsiahle dokazovanie, s poukazom aj na hospodárnosť konania, na vyjadrenia samotných účastníkov konania, vyjadrenie kolízneho opatrovníka, by dopĺňovanie dokazovania aj podľa názoru odvolacieho súdu neprineslo žiadne nové výsledky vzhľadom na už ustálený skutočný stav veci zistený dôkazmi realizovanými na súde prvej inštancie, a ktorý vyplynul i z celkového správania sa účastníkov v priebehu súdneho konania, ktoré začalo už v roku 2022.

18. Zo zisteného skutočného stavu veci a obsahu preskúmaného spisu vyplýva, že mal. R. pochádza zo vzťahu rodičov, ktorí spolu dlhodobo nežijú, ich vzťah je vážne narušený, komunikácia je značne konfliktná, najmä zo strany otca maloletého. Výkon ich rodičovských práv a povinností bol naposledy upravený rozhodnutím súdu tak, že maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu a taktiež bol upravený styk otca s maloletým (rozsudky Okresného súdu Spišská Nová Ves pod sp. zn. 14P/53/2020, 4P/129/2021). Rodičovský konflikt sa vyostřil do takej miery, že úpravu výkonu ich rodičovských práv a povinností nemožno urobiť dohodou. Konflikt rodičov sa časom nezmiernuje, práve naopak, príčiny tohto stavu prezentovali rodičia diametrálne odlišne. V priebehu konania bolo nariadených viacero neodkladných opatrení na úpravu styku otca s mal. synom.

19. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

20. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

21. V preskúvanom prípade má najvyššiu prioritu najlepší záujem mal. dieťaťa. Ten vyhodnocuje súd v každej jednotlivej veci osobitne, za pomoci kritérií, demonštratívne vymedzených zákonodarcom v čl. 5 Zákona o rodine.

22. Pokiaľ ide o odvolacie námietky otca vo vzťahu k forme osobnej starostlivosti matky, tieto vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené. Vo vzťahu k posúdeniu výchovného prostredia oboch rodičov odvolací súd prijal záver, že zmena výchovného prostredia by nebola v záujme maloletého. Po vykonanom skúmaní genézy rodinných vzťahov, osobností jednotlivých členov rodiny, správ z priebehu súdnych konaní medzi účastníkmi konania, dospel odvolací súd k záveru, že otec žije v iracionálnom presvedčení o negatívnom obraze matky. V tomto presvedčení maloletého nepriamo manipuluje, navonok prezentuje opak, avšak v skutočnosti otec prenáša svoje problémy na svojho syna. Otec opakovane vo svojich vyjadreniach adresovaných súdu spochybňuje matkine rodičovské kompetencie a schopnosť postarať sa o dieťa a to aj napriek tomu, že matka má vytvorené optimálne osobnostné, ako aj výchovné zručnosti pre výchovu mal. dieťaťa a jeho zdravý psychický a fyzický vývin. Doposiaľ v konaní prednášané osočujúce tvrdenia otcom neboli preukázané. Kolízny opatrovník šetrením zistil, že opakovane boli vykonávané sociálne šetrenia, pri ktorých neboli zistené žiadne nedostatky starostlivosti o dieťa zo strany matky. Navyše maloletý žije v spoločnej domácnosti aj s nevlastným bratom T., s ktorým má vybudovaný silný súrodenecký vzťah. Otec maloletého T. sa písomne vyjadril, že matka sa o neho stará riadne, žiadnu zanedbanú starostlivosť nie je badať (čl. 36).

23. Odvolací súd uzatvoril, že rodinné prostredie mal. R. nevyžaduje zmenu výchovného prostredia. Pre úplnosť je potrebné dodať, že súd prvej inštancie reflektoval i na ďalšiu skutočnosť, a to vytváranie a prehĺbovanie súrodeneckého vzťahu maloletých detí. Otec uvádzal svoje subjektívne tvrdenia, pričom tieto tvrdenia dopĺňa svojimi úvahami. Uvedené tvrdenia však neboli ani v rámci konania na súde prvej inštancie preukázané ako pravdivé. Vzhľadom k tomu odvolací súd konštatuje, že tieto tvrdenia otca sú v rovine jeho subjektívnych pocitov a tvrdení, ktoré neboli žiadnym dôkazom preukázané.

24. Súd prvej inštancie dôvodne upravil aj stretávanie otca so synom vo výrokoch II. a IV., ktoré odvolací súd v rámci odvolacieho konania tiež podrobil prieskumu vzhľadom na zamietnutie návrhu otca na zmenu výchovného prostredia. Vo vzťahu k úprave styku otca s maloletým poukazuje odvolací súd na odôvodnenie tohto rozsudku v bodoch 11.-13. Odvolací súd dodáva, že pre zdravý vývin maloletého je v prvom rade potrebná konštruktívna komunikácia rodičov, bez spochybňovania schopností druhého rodiča a vzájomného osočovania. V zásade súd pri rozhodovaní o úprave styku dbá o to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. V posudzovanom prípade správne súd prvej inštancie na uvedené reflektoval vychádzajúc z okolností, ktoré v konaní boli preukázané. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v súčasnosti stotožnil s úpravou styku súdom prvej inštancie.

25. Odvolací súd chce v tomto smere poukázať na tzv. výchovu prítomnosti či príkladom, ktorá je, ako je vo všeobecnosti známe, tou najúčinnjšou výchovnou metódou. Preto má byť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, umožnený pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, počas ktorého je možné realizovať aj neverbálne výchovné pôsobenie rodiča. S poukazom na uvedené odvolací súd uvádza, že prípravou na styk otca s dieťaťom sa nerozumie len fyzická príprava matky, ktorá má zabezpečiť dieťaťu veci na oblečenie a podobne, ale aj určitá psychická pomoc a psychická príprava na stretávanie sa s druhým rodičom. Pri výkone styku rodiča s maloletým dieťaťom je nevyhnutné vziať na zreteľ zodpovednosť matky, aby v záujme mal. R. na neho pozitívne vplývala a viedla ho k pozitívnemu vzťahu k otcovi. Dôležitá úloha otca v živote mal. detí je nepopierateľná, preto je úlohou matky vhodné na neho pôsobiť a zdôrazňovať mu dôležitosť stretávania sa s druhým rodičom aj v nadväznosti na jeho budúcu socializáciu v spoločnosti a následných partnerských vzťahoch.

26. Záverom odvolací súd dodáva, že v množstve prípadov týkajúcich sa sporov o maloleté deti zo strany ich rodičov poukazujúcich síce na záujmy mal. detí a potrebu ich ochrany, paradoxne dochádza, a mnohokrát už nezvratne, k poškodeniu záujmov detí. Odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie zobral do úvahy všetky aspekty a špecifiká veci a pri hodnotení záujmu maloletého dieťaťa prihliadol aj na súčasné postoje maloletého, a považuje za potrebné zdôrazniť, že je potrebné, aby rodičia našli spoločnú reč, a to v záujme spoločného syna, s cieľom dopriať mu kompletnú rodinu, ktorú tvoria obaja rodičia, aj napriek tomu, že nežijú v spoločnej domácnosti. Odvolací súd vyjadruje presvedčenie, že

rodičia nájdu spoločnú reč s cieľom neprenášať vlastné konflikty a nezhody na svoje maloleté dieťa, ktorého psychická a fyzická pohoda by mala byť ich prioritou.

27. Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku v dostatočnom rozsahu vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami a argumentami účastníkov, v odôvodnení uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Za daného stavu odvolací súd nevzhladol opodstatnenosť podaných odvolacích dôvodov. Súd prvej inštancie dospel pri rozhodovaní k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo výrokoch I., II., IV. a V. ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

28. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).